

Memo

Vergadering 4 december 2025

Onderwerp Zwemtrap MvP

Memo

Onderwerp	Zwemtrap Maarsseveense Plassen
Aan	Het dagelijks bestuur van recreatieschap Stichtse Groenlanden
Van	Emile Vrijman, Ruud Kroese, Klaas Jan Hart
Datum	25 november 2025
Bijlagen	Omgevingsverordening Provincie Utrecht

1. Inleiding

De grote Maarsseveense Plas – gelegen ten oosten van Maarsssen en ten noorden van Utrecht – kent twee openbare zwemlocaties, te weten: het zogenoemde “Strandbad” en een vrij toegankelijk deel, gelegen aan de zuidoever, “Zuidhoek” genaamd. Het Strandbad is een zwemlocatie met verschillende voorzieningen en speeltoestellen, met vaste openingstijden en toezicht. Het Strandbad is alleen tegen betaling toegankelijk. De Zuidhoek heeft, op toiletten na, geen voorzieningen of speeltoestellen en geen toezicht, behalve waar het de hygiëne op de ligweiden betreft. Deze zwemlocatie is gratis toegankelijk. Op geen van beide locaties is een zogenoemde “zwemtrap” aanwezig, bedoeld om oudere en/of minder valide mensen toegang te geven tot het zwemwater. Locatiebeheerder van beide zwemlocaties is het Recreatieschap Stichtse Groenlanden (hierna: “SGL”).

De SP is recent een handtekeningenactie gestart voor plaatsing van een zwemtrappetje in de Maarsseveense Plas, bij de parkeerplaats ter hoogte van het pannenkoekenrestaurant. Op deze locatie was eerder een geïmproviseerde zwemtrap aanwezig, die echter vanwege het gebrekkige karakter ervan verwijderd is. Deze locatie is geen openbare zwemlocatie.

2. Openbare zwemlocatie

In de provinciale omgevingsverordening van de provincie Utrecht worden eisen gesteld aan openbare zwemlocaties en het beheer daarvan, met oog op “(a) het beschermen van de gezondheid van de gebruikers van een dergelijke locatie en (b) het in en om het zwemwater voorkomen van verdrinking en letsel door gebruikers”. In de omgevingsverordening wordt daarom een specifieke zorgplicht opgelegd aan de houder van een zwemlocatie die met name betrekking heeft op veiligheid en hygiëne. Een opsomming van de verschillende facetten waaruit deze zorgplicht bestaat, treft u bijgaand, als bijlage 1, aan bij dit memo. Bezoekers van officiële, als zodanig aangewezen, openbare zwemlocaties weten zodoende wat zij van de betreffende zwemlocatie mogen verwachten. Voor elke officiële openbare zwemlocatie is ook een zogenoemd “zwemwaterprofiel” beschikbaar, dat geraadpleegd kan worden. Dit zwemwaterprofiel bevat informatie over de op de betreffende locatie aanwezige voorzieningen, hygiëne en zwemwaterkwaliteit.

3. Zwemtrappetje

Plaatsing van een zwemtrappetje door SGL in de Maarsseveense Plas, bij de parkeerplaats ter hoogte van het pannenkoekenrestaurant, kan ten onrechte de indruk wekken dat de betreffende locatie een officiële openbare zwemlocatie is, als bedoeld in de omgevingsverordening van de provincie Utrecht. Dit zou ten onrechte tot de conclusie bij bezoekers kunnen leiden dat de veiligheid en hygiëne ter plekke op orde zijn, terwijl dit in werkelijkheid niet is onderzocht, laat staan vastgesteld. Dit kan aanleiding vormen tot aansprakelijkstelling van SGL als eigenaar van de betreffende locatie, zeker wanneer SGL weet of bekend is met het feit dat de betreffende locatie door bezoekers gebruikt wordt als zwemlocatie.

Plaatsing van een voorziening als een zwemtrap – juridisch aan te duiden als een “opstal” – brengt bovendien nog een op zichzelf staande risicoaansprakelijkheid met zich mee voor de bezitter van de opstal, in dit geval SGL. Dit betekent onder meer dat SGL er zorg voor dient te dragen dat het zwemtrappetje voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen. Om hieraan te kunnen (blijven) voldoen, is een zekere mate van onderhoud en toezicht door SGL op

Memo

Vergadering 4 december 2025
Onderwerp Zwemtrap MvP

de conditie en het feitelijk gebruik van het zwemtrappetje vereist, om eventuele aansprakelijkheid in geval van een ongeval of schade te kunnen voorkomen. De vraag is of dergelijk toezicht door SGL los kan worden gezien van de bredere zorgplicht van de houder van een openbare zwemlocatie. Het plaatsen van een zwemtrappetje op deze locatie kan onbedoeld tot gevolg hebben dat daarmee een derde openbare zwemlocatie in de Maarsseveense Plas wordt gecreëerd, met alle daarbij behorende verplichtingen voor SGL – als houder van deze locatie – van dien. Gelet op de risicoaansprakelijkheid van SGL als de bezitter van deze opstal, wordt in ieder geval geadviseerd de maximale dekking (verzekerde som) van de aansprakelijkheidsverzekering van SGL te verhogen tot € 5.000.000,-- per gebeurtenis en mogelijk tot meerdere gebeurtenissen per jaar.

4. Aanvullende Overwegingen

- Financiële beperkingen en beheerlasten - Gezien de huidige noodzaak tot bezuinigingen is het de vraag of de extra beheerlasten die voortvloeien uit plaatsing en onderhoud van een zwemtrap realistisch en haalbaar zijn. Het toezicht en onderhoud dat vereist is om aansprakelijkheid te beperken, brengt structurele kosten met zich mee.
- Geen algemeen belang voor alle recreanten - Een zwemtrap voorziet slechts in een behoefte van een beperkte groep gebruikers (ouderen en minder validen) en draagt niet bij aan het algemeen belang van alle recreanten. Dit maakt de investering minder breed maatschappelijk verantwoord.
- Precedentwerking - Het plaatsen van een zwemtrap op een niet-officiële locatie kan een precedent scheppen. Andere partijen kunnen hierdoor vergelijkbare verzoeken indienen voor uitbreiding van voorzieningen op andere terreinen. Dit kan leiden tot een ongewenste toename van kosten en verantwoordelijkheden.
- Strategische keuze en integrale herziening - Het vraagstuk kan mogelijk worden meegenomen in een bredere herziening van de zwemzones in de Maarsseveense Plas. Een integrale aanpak biedt ruimte om prioriteiten te stellen en middelen doelmatig in te zetten. Voor een dergelijke herziening moeten echter aanvullende financiële middelen beschikbaar worden gesteld.

5. Alternatief

Indien en voor zover SGL toch zou overwegen over te gaan tot plaatsing van een zwemtrappetje, dan verdient het overweging deze voorziening aan te brengen op of bij één van de twee hiervoor genoemde officiële openbare zwemlocaties. Deze zwemlocaties voldoen immers al aan de eisen die in de provinciale verordening aan een openbare zwemlocatie worden gesteld, terwijl ook de zwemwaterkwaliteit van deze locaties uitstekend is. Vanuit het oogpunt van toezicht en beheer, is de locatie van het Strandbad de meest ideale. Deze locatie is echter niet de gehele dag geopend en de toegang is niet vrij. Indien en voor zover de toegangsprijs een beletsel vormt voor de gebruikers van de zwemtrap, zou gedacht kunnen worden aan een korting op de toegangsprijs voor ouderen of minder validen. Mogelijk kunnen de gemeente Stichtse Vecht en de provincie Utrecht hier een positieve bijdrage aan leveren. Op deze wijze kan zowel het zwemtrappetje zelf in de gaten worden gehouden en wordt ook voldaan aan de meer algemene eisen van veiligheid en hygiëne voor openbare zwemlocaties.

Indien echter vastgehouden wordt aan de locatie bij de parkeerplaats ter hoogte van het pannenkoekenrestaurant, zou ook afgesproken kunnen worden dat niet SGL, maar de gemeente Stichtse Vecht, als houder van deze openbare zwemlocatie gaat functioneren en verantwoordelijkheid neemt voor de veiligheid en hygiëne ter plekke, waaronder ook het zwemtrappetje. Een andere optie kan zijn dat SGL houder is van de zwemlocatie, maar de gemeente Stichtse Vecht de verantwoording op zich neemt van het zwemtrappetje. Dat kan door het vestigen van een opstalrecht door SGL ten behoeve van de gemeente.

Memo

Vergadering 4 december 2025

Onderwerp Zwemtrap MvP

6. Conclusie en aanbeveling(en)

Het plaatsen van een zwemtrap bij de parkeerplaats ter hoogte van het pannenkoekenrestaurant wordt niet aanbevolen vanwege de juridische en aansprakelijkheidsrisico's, de financiële haalbaarheid, het beperkte maatschappelijke belang en de precedentwerking die plaatsing van een zwemtrap zou kunnen hebben.

Indien toch wordt gekozen voor plaatsing van een zwemtrap, heeft het de voorkeur dit te doen op een bestaande officiële zwemlocatie waar toezicht en beheer al zijn geregeld. Alternatief is dat de gemeente Stichtse Vecht verantwoordelijkheid neemt voor de locatie en het beheer van de voorziening, ofwel het verzoek mee te wegen bij een integrale herziening (inclusief financiële consequenties) van de zwemzones in de Maarsseveense Plas.

Memo

Vergadering 4 december 2025

Onderwerp Zwemtrap MvP

Bijlage 1 Omgevingsverordening Provincie Utrecht

Artikel 2.27 Specifieke zorgplicht beheer zwemlocatie

De houder van een Zwemlocatie:

- a. is gedurende het badseizoen verantwoordelijk voor een veilige en hygiënische zwemlocatie;
- b. treft maatregelen op grond van de resultaten van het jaarlijkse, conform de Handreiking fysieke veiligheid zwemmers in oppervlaktewater door of namens gedeputeerde staten uitgevoerde, veiligheidsonderzoek om de veiligheid te waarborgen of te verbeteren;
- c. draagt er zorg voor dat de maatregelen worden getroffen op basis van het zwemwaterprofiel die redelijkerwijs tot diens verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend;
- d. voert periodiek voldoende beheer en onderhoud uit gericht op de veiligheid en hygiëne voor de gebruikers;
- e. draagt er zorg voor dat maatregelen worden genomen, die redelijkerwijs tot zijn verantwoordelijkheid kunnen worden gerekend, als er naar aanleiding van de monitoring uitgevoerd door de waterbeheerder van het oppervlaktewater zwemwaterverontreinigingen worden vastgesteld;
- f. voert periodiek voldoende onderzoek uit naar de omstandigheden in en om de zwemwaterlocatie die een negatief effect kunnen hebben op de veiligheid en hygiëne van de gebruikers;
- g. draagt zorg voor voldoende adequate sanitaire voorzieningen voor de gebruikers;
- h. draagt er zorg voor door middel van afbakening van een veilige zwemzone dat gebruikers veilig kunnen zwemmen en niet in aanraking kunnen komen met andere vormen van waterrecreatie die de veiligheid van de gebruikers in gevaar kunnen brengen;
- i. staat, met het oog op gevaren voor de veiligheid en hygiëne van de gebruikers, de provincie of RUD Utrecht of de Omgevingsdienst Utrecht toe tekens bij de zwemlocatie te plaatsen om gebruikers te informeren over een waarschuwing, negatief zwemadvies of zwemverbod;
- j. houdt voldoende toezicht op de veiligheid van de zwemmers gedurende de uren dat de zwemlocatie is opengesteld voor het publiek, voor die locaties waar een financiële vergoeding wordt gevraagd aan de gebruikers voor het gebruik van de zwemlocatie; en
- k. stelt bij onverwachte situaties die negatieve gevolgen kunnen hebben op de kwaliteit van het zwemwater of de gezondheid en veiligheid van de zwemmers de provincie of de RUD Utrecht of de Omgevingsdienst Utrecht zo snel mogelijk hiervan op de hoogte.